

pravil, more delegacija na predlog upravnega odbora izključiti. Za tak sklep je treba dvotretninske večine.

VI. Dolžnosti in pravice članov.

§ 7.

- a) Visokost letnih doneskov za posamezne članе določa delegacija od leta do leta.
- b) Posamezna društva morajo vposlati dotične doneske vsako leto do konca maja meseca „Zavezinemu“ blagajniku.
- c) „Zavezi“ pristopivše društvo ima vposlati nemudoma imenik svojih članov (t. j. ime, značaj in bivališče posameznih svojih društvenikov), društvenega odbora ter prepis svojih pravil.
- e) Vsako „Zavezino“ društvo si mora naročiti „Zavezino“ glasilo.
- d) Po vsakem občnem zboru posameznih društev je prijavi „Zavezinemu“ vodstvu novoizvoljeni odbor in vse druge spremembe.
- e) Vsako „Zavezino“ društvo izvoli delegate za „Zavezino“ zborovanje, in sicer izvoli društvo 10 članov enega delegata, društvo do 10 do 20 članov dva, društvo 20 do 30 članov tri itd. Volitev delegatov velja za eno leto.
- f) Vsak član „Zavezi“ pristopivšega društva ima pravico govoriti na glavnih skupščinah, postaviti predloge, udeleževati se razprav in uvajati goste s sporazumljenjem predsednikovim.
- g) Pri sejah delegatov imajo pravico svetovanja in glasovanja le delegatje, pri glavnih skupščinah pa vsak član.

VII. Uprava.

§ 8. „Zavezo“ upravlja a) vodstvo; b) upravni odbor; c) delegacija.

§ 9. V upravnem odboru so: a) predsednik; b) I. in II. podpredsednik; c) I. in II. tajnik; d) I. in II. blagajnik; e) uredniki in upravniki „Zavezinih“ listov; f) še toliko odbornikov, kolikor jih pride v odbor po § 11.

§ 10. Predsednik, I. tajnik in I. blagajnik tvorijo „Zavezino“ vodstvo, ki rešuje vse tekoče zadeve in objavlja svoje sklepe v društvenem glasilu. V važnih vprašanjih si mora dobiti pritrdilo upravnega odbora.

§ 11. „Zavezina“ delegacija voli najprej vodstvo, t. j. predsednika, I. tajnika in I. blagajnika. Ko je ta volitev končana, se volijo ostali odborniki.

Ostale odbornike — razen urednikov in upravnikov „Zavezinih“ listov — izvolijo delegati posameznih v „Zavezi“ zastopanih kronovin, in sicer za Kranjsko, Primorje in Štajersko po tri; za Dalmacijo in Koroško pa izvolijo dotični delegati na vsakih 50 članov, ki pripadejo iz teh kronovin „Zavezi“, po enega odbornika; vendar tudi ti deželi ne smeta imeti več nego po tri odbornike.

Urednike in upravnike „Zavezinih“ listov imenuje začasno in z naknadnim odobrenjem upravnega odbora „Zavezino“ vodstvo in so oni obenem člani upravnega odbora.

§ 12. Vodstvo se voli z listki. O načinu izvolitve ostalih odbornikov — izvzemši urednike in upravnike — pa določuje od slučaja do slučaja delegacija; vendar se sme voliti „z vzklikom“ samo, ako ni ugovora.

Upravni odbor voli iz svoje srede I.

službo. Ko je videla, da ne pojmi njenega razlaganja, mi je rekla:

„Veš, Pavliha, tako si neopameten, da slišiš travo rasti!“

Zdaj pa imaš — sem si mislil.

Vesta, gospod urednik, moja žena pa trdi vedno prav, kar trdi. Zato tudi nisem natančno vedel kako je z menoj in puncto nespameti. Takoj prihodnje nedeljo, sem šel na Barje. Tam je največ trave. Postavlil sem se sredi prostranega travnika, ki je menda last tamošnjega tovariša Črnagoja, in sem natezal ušesa in — čujte, gospod urednik — pa sem res nekaj slišal!

Kaj je pravzaprav tisto bilo, kar sem slišal, ne vem, toda ko sem prišel čez dva tedna zopet tja, je bila trava več kakor za dve pedi večja, kar je dokaz, da je rasla in kar potrjuje mojo ženo v veri, da trdi vedno prav!

Pa še nekaj drugega se je pripetilo! Takrat, ko sem poslušal na Črnagojevem travniku travo, takrat se je nekaj zasukalo v moji duši, um se mi je razsvetlil, oči so se mi od-

prile, in v tistem trenutku sem spoznal, da nisem ustvarjen samo za navadnega učitelja, ampak najmanj za nadzornika, če ne še celo za ljubljanskega nadučitelja ali pa za učiteljskega zastopnika v mestnem šolskem svetu ali pa za urednika „Uč. Tov.“

Nadzorniških mest sedaj ni praznih. Voditeljsko mesto je razpisano; za to mesto bom kompetiral in ga tudi drugi ne bo dobil kakor Pavliha. Za zastopnika v mestni šolski svet bodo pa tudi mene volili. Samo nadzornik Gabršek se mi noče umakniti. On je bil namreč poleg tovariša Režka izvoljen za zastopnika učiteljstva. Sedaj ko je postal nadzornik, bi se moral — po mojem mnenju — odpovedati tej časti — pa se noče. Mene pa to ježi, ker ne morem priti na njegovo mesto in moram zato vsak dan poslušati zabavlje svoje žene, da ne pridem nikamor naprej.

Sicer so nekateri moji tovariši tega mnenja, da ni bilo za ljubljansko učiteljstvo še nikdar tako dobro preskrbljeno, kakor je sedaj, ko ga ščitijo trije nadzorniki, namreč: c. kr. okr. šol. nadzornik Maier, c. kr. okr. šol. nad-

§ 6. d) in § 28. Kadar je enoliko glasov, odloči predsednik.

VIII. Glavna skupščina.

§ 26. Glavna skupščina se vrši vsako leto enkrat. Ta obravnava vse predmete, ki jih postavi na dnevni red delegacija. Glavna skupščina lahko traja več dni. Poleg skupščine se lahko prirede tudi seje raznih odsekov.

IX. Društveno glasilo.

§ 27. V društvenem glasilu se objavljajo „Zavezina“ izvestja, sklepi, oglasi in pozivi ter poročila posameznih „Zavezinih“ učiteljskih društev.

X. Razdruženje.

§ 28. „Zaveza“ se razdruži, ako to sklence delegacija s tričetrtinsko večino navzočih delegatov. Ista delegacija tudi določi, kaj je storiti z društveno imovino; vendar se sme ta porabiti le v korist učiteljstva.

§ 29. Ako pa „Zaveza“ preneha iz kakega drugega vzroka, prevzame njeno imovino mestni magistrat ljubljanski, ki naloži denar v hranilnico in posojilnico Učiteljskega konvikta v Ljubljani, ostalo imovino pa shrani dotlej, da se ustanovi nova „Zaveza avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev“ s sedežem v Ljubljani. V last te nove „Zaveze“ preide potem vse društveno imetje.

XI. Občne določbe.

§ 30. „Zaveza“ ima svoj pečat z napisom: „Zaveza avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev v Ljubljani“, ki ga brani predsednik.

§ 31. Upravno delovanje se določi s posebnim „poslovnim redom“, ki ga sestavi odbor, a potrdi delegacija.

§ 13. Odborniki, ki imajo kot pooblaščenca „Zaveze“ kake izdatke, imajo pravico zahtevati povrnitev stroškov. Članom vodstva, urednikom in upravnikom „Zavezinih“ listov sme določiti upravni odbor za njih delo primerno nagrado. Pri določitvi teh nagrad ne sme biti dotičnik pri seji navzoč. O dovoljenih nagradah je poročati delegaciji.

§ 14. Predsednik vodi seje vodstva, upravnega odbora, delegacije in glavne skupščine; sklicuje vodstvene in odborove seje; zastopa „Zavezo“ na zunaj; podpisuje s tajnikom vse spise; ima v razpregledu imenik vseh članov; hrani društvene spise in je odgovoren za pravočasno izvršitev odborovih in zborovih sklepov.

Delegacija in glavna skupščina sklicuje vodstvo po sklepu upravnega odbora.

§ 15. Ako je predsednik zadržan, ga zastopa I., oziroma II. podpredsednik v vseh njegovih dolžnostih in pravicah.

§ 16. Tajnik oskrbuje vse pisarske posle, spisuje zapisnike vodstvenih sej ter sestavlja letna poročila o delovanju „Zaveze“ in „Zavezinih“ uč. društev.

§ 17. Zapisnike sej upravnega odbora, delegacije in glavne skupščine sestavljata dva zapisnikarja, ki jih imenuje predsednik izmed članov upravnega odbora oziroma delegacije. Zapisnike vodstvenih sej podpisujejo vsi trije člani vodstva; zapisnike upravnega odbora predsednik in zapisnikarja; zapisnike delegacij in glavne skupščine pa predsednik, zapisnikarja in še dva izvoljena overovalca.

§ 18. Blagajnik vodi vse v svoje področje spadajoče knjige in račune, prejema in izdaje denar ter podpisuje s predsednikom vred vse spise, tihoče se denarnih zadev.

§ 19. Vodstvene seje more sklicati predsednik, ako to zahteva vsaj en član vodstva; seje upravnega odbora pa na pismeno zahtevanje vsaj treh odbornikov. Delegacije se mora sklicati, ako to zahteva polovica „Zavezinih“ društev.

§ 20. Upravni odbor je sklepčen, ako je prisotnih najmanj polovico odbornikov, vodstvo pa, ako so navzoči vsi trije člani.

§ 21. „Zavezina“ delegacija je zbor upravnega odbora in delegatov posameznih učiteljskih društev in je sklepčna pri vsakem številu.

§ 22. Delegacija določi čas, upravni odbor pa kraj glavne skupščine.

§ 23. Delegatom se je pri zborovanju delegacije izkazati s potrdilom svojega imenovanja, ako se to zahteva.

§ 24. Delegacija voli vsako tretje leto upravni odbor, oziroma izvrši vsako leto potrebne dopolnilne volitve, sestavi dnevni red glavne skupščine, določa „Zavezino“ glasilo in letne doneske (§ 7 a), razsoja prepire, nastale v „Zavezi“ ter sklepa o premembah pravil in o razdruženju „Zaveze“.

§ 25. V vseh sejah in zborovanjih se sklepa z relativno večino glasov, razen o

zornik Belar in c. kr. okr. šol. nadzornik Gabršek.

To podpisem tudi jaz, učitelj Pavliha, z obema rokama — če bi moje žene ne bilo — tako pa moram Vas, gospod urednik, prositi, pišite Vi g. Gabršku in recite mu, naj odloži častno mesto učiteljskega zastopnika, saj bo imel mogoče dovolj sej pri ljubljanskem okoliškem in kamniškem šolskem svetu in naj pusti, da pridem tudi jaz že končno naprej!

Vam
vdani
Pavliha,
učitelj.

Živali in alkohol.

Abstinenti iščejo v svojem boju proti pijančevanju vedno pomoči pri živalih, ki nam jih postavljajo za zgled, češ, ker živali lahko prebijajo brez alkohola in tudi ne čutijo nikake potrebe po njem, zato je nenaravno, da edino človek zauživa alkoholične pijače, ker jih potrebuje za duševno in telesno „moč“. Apostoli zmernosti pa so s to trditvijo na krivi poti:

Člani so bili razdeljeni v 133 podružnic. Od lanskega občnega zbora sem je bilo nanovo ustanovljenih sedem podružnic, in sicer v Koprivniku, Kočevski Reki, Starem logu, Ravnah, Preloki, Semiču in stari cerkvi.

Društveno delovanje v letu 1907. je bilo tako-le: Vložni zapisnik izkazuje 984 strogo uradnih dopisov, poslovnih števil pa izkazuje 32.686.

V družbini pisarnici, ki jo vodi družbeni ravnatelj, sodeluje poleg njega še 1 tajniški pristav, 1 pisarničar, 1 knjigovodja, 3 skladiška uradnika, 1 pomožni uradnik in 3 služabniki, ki pomagajo tudi v skladišču.

Delovanje podružnic je bilo večinoma jako živahno; posebno zadnji čas se mora njih vedno skrbnejše delovanje pohvalno omeniti. Delo glavnega odbora ima največjo oporo v uspešnem delovanju podružnic. Podružnice imajo sedaj 29 drevesnic ter vsako leto v svojem okolišu oddajo veliko število dreves. 20 podružnic v vinskih krajih ima tudi večje ali manjše trtnice in nekatere tudi vzorne vinograde. Za vzdrževanje drevesnic in trtnic dobivajo podružnice primerne podpore iz državnih in deželnih sredstev.

O družbinah zavodih in podjetjih je naslednje poročati:

1. Družbena podkovska šola. Ta šola, ki jo ima družba že 60 let v svoji oskrbi, je pravzaprav obrtna šola, ki zaradi zakonskih naredb mora obstati, prizadeva pa družbi toliko neupravičenih žrtev, da je glavni odbor moral skleniti, da se iznebi te šole, oziroma žrtve zanjo. Dogovori s c. kr. deželno vlado, z deželnim odborom in z magistratom stolnega mesta Ljubljane merijo na to, da naj se način vzdrževanja podkovske šole tako izpremeni, da bodo omenjeni činitelji dovolj prispevali in odvezali družbo vsakih žrtev. Zopet se ustanovi živinska bolnica. Podkovska šola je pod vodstvom posebnega ravnatelja, delujeta pa na nji učitelj podkovstva in njegov asistent. Šola je imela, kakor običajno, v preteklem letu dva polletna tečaja.

2. Družbena sadna drevesnica. Družba ima sedaj dve drevesnici, in sicer staro na bivšem poizkusnem dvorcu na Poljanah in novo drevesnico na prostoru v Gornji Šiški. V stari drevesnici se ne pride luje dovolj dobro drevje za oddajo, zato družba ne more zadoščati naročilom svojih članov in je zaraditega prisiljena že pet let naročati iz gornjeavstrijskih združenih drevesnic vsako leto po več tisoč visokodebelnih dreves. To naročanje tujega drevja, ki družbi prizadeva razmeroma velikih žrtev, se bo moralo toliko časa vzdrževati, dokler ne bo v novi drevesnici dovolj drevja na razpolaganje. Nova sadna drevesnica v Gornji Šiški je sedaj zasajena s štirimi letniki sadnega drevja. Prvo drevje bo mogoče oddati jeseni leta 1909. Gospodarstvo v novi drevesnici je tako urejeno, da bo mogoče vsako leto oddati 23 do 24 tisoč visokodebelnih in prtilničnih sadnih dreves raznih plemen in vrst.

3. Družbeni dvorec na Viču. Ta dvorec ima družba sedaj štirinajsto leto v zakupu. Njegov namen je delati poizkušnje z raznimi semeni, vzgajati plemsko goved ter dajati prostor za kupljene plemenske živali, ki se s pomočjo državne in deželne podpore razdeljuje po deželi. Gmotni uspeh je popolnoma

Dalje v prilogi.

tudi med živalmi je prav poštenih pijancev in ni redko, da se „ga“ tudi kak čveteronožec prav grdo naleze...

Lastniki zverinjakov in pazniki po živalskih vrtovih zamorejo potrditi, da uporabljajo zlasti sloni vsako mogočo priliko, da pridejo do kake „dobre kapljice“. Žganje ljubijo prav posebno, in če je kak slon nemaren ali pa če je ozlovoljen in hudoben, je najboljšo sredstvo: dati mu nekaj litrov jeruša ali kakega drugega močnega žganja. Najbolje je, da se mu to pijačo vlije v vodo, kadar gre pit; s slastjo posrka potem debeložokec pijačo in kadar je prespal svojo pijanost, je zopet popolnoma pomirjen in dobre volje. Medvedje in opice so veliki pivopivci, a tudi žganja ne odklanjajo. Tudi konji radi pijo pivo; znani tržaški spediter Exner n. pr. ima konja, ki mu je potrebno zaporedoma deset vrčkov piva ravno toliko, kakor nas enemu izpiti kozarec vode. Psi so takisto veliki prijatelji alkohola; ako so se enkrat navadili alkoholičnih pijač, skoro ne morejo več prestajati brez njih. Bili so psi, ki so jim gospodarji dajali alkohola, kolikor se ga

